

Yeni Asır

**Başvekil dün sabah
Ankara'ya döndü**

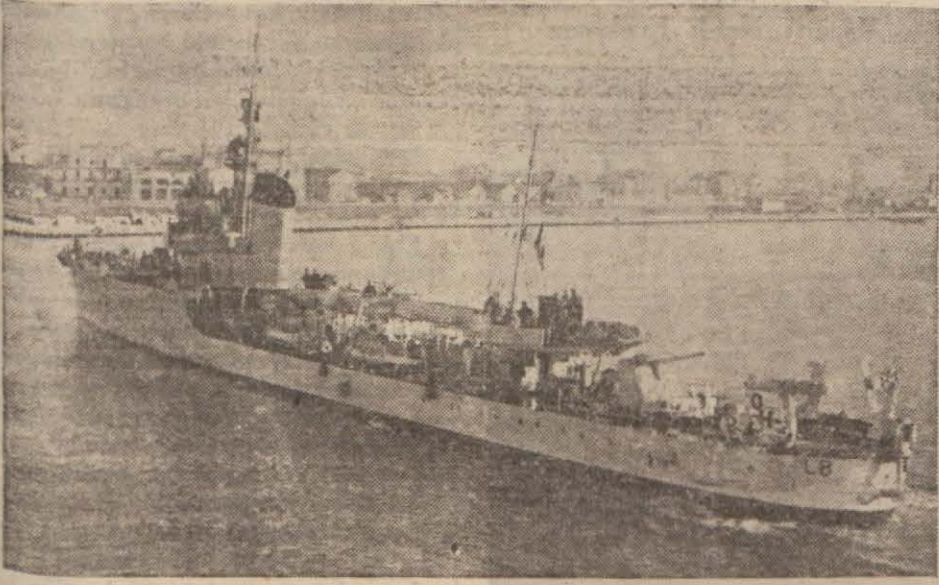
Ankara, 5 (Hususi) — Petrol mntakasında tetkiklerde bulunan Başvekil Dr. Refik Saydam ve refakatindeki zevat bu sabah saat onda Ankara'ya avdet etmişlerdir. Başvekil Meclis Reisi, Vekiller, Mebuslar, Başvekil Kâtip Umumisi, Parti Umumi Kâtibi karşılamışlardır.

YENİ ASIR matbaasında basılmıştır

Narvikte büyük deniz harbi başladı

Müttefik filo kumandanları Mısır halkı tarafından heyecanla karşılandı - İtalya menfaatleri tehlikeye düşmedikçe harbe girmeyecekmiş

İtalyan ordusu takviye ediliyor

İTALYANIN VAZİYETİ

Roma, 5 (Ö.R) — Akdenizde İngiltere'nin aldığı tedbirler ve müttefik filoların İskenderiye'ye gelmiş bulunması İtalyan siyasî mahfillerini bu mevzu üzerinde konuşmaya sevk etmiştir. Roma siyasî mahfillerinin bu husustaki düşüncelerini şöyle kısaltmak mümkündür:

«İtalya, müttefiklerin tahrik eyledikleri (!) bu harbe dahil olma'ya hiç te hevesli değildir. Buna mukabil müttefikler ve bilhassa İngiltere İtalya'yı mutlaka bu harbe sokmak için ellerinden geleni yapıyorlar.

Şunun bilinmesi istenir ki, İtalya, menfaatlerinin tehlikede kaldığını gördüğü ana kadar Avrupanın bir ucunda baskıyan ve gittikçe sarı bir hal alan harbe iştirak etmemek azmindedir. İtalyanın da istedikleri vardır. Fakat bunları konuşmanın zamanı henüz gelmediği için sükutu ihtiyarı tercih etmiştir.

Bize deniliyor ki : Habeşistan halen sizin malınız değildir. Arnavutlukta da yerleşmediniz. Böyle söyliyene cevap verirken onlar canları sıkılarak bundan

— SONU 4 ÜNCÜ SAHİFEDE —

Amerika harbe girmeye hazır!

Ruzvelt sulhtan ümidini kesti, icabında demokrasilere yardım edecek Harp umumileşmek üzere

Amerika Hariciye Müsteşarı Vels, geçenki seyahatinde Çemberlayn ve Hatifaks ile bir arada

Brüksel, 5 (Ö.R) — Belga Ajansı bildiriyor:

Amerika reisi, Avrupada uzun bir tetkik seyahati yapan Hariciye müsteşarı Mr. Sumner Vels ile bir defa daha görüşmüştür. Velsin raporlarını tetkik eden Amerika reiscümburu, Avrupada artık bir sulh ümidi kalmadığı neticesine varmıştır.

Amerikanın yeni Pozisyonu şöyledir: Sulh imkânları kaybolduğu için Avrupadaki harp haberlerini Amerika büyük erkânı harbiyesi saati saatine takip edecek ve Ruzvelt bu harp raporlarından haberdar edecektir. Beklenen gonk çalınca Amerika hemen harbe müdahale edecektir.

Newyork, 5 (Ö.R) — Newyork Sun gazetesi şöyle demektedir:

«Çok korkarız ki, Amerika için silâha sarılmak tehlikesi pek yakınlaşmıştır. İngiltere tehlikeye düşünce, cihan demokrasisi; en kuvvetli azalarını düşündürmeye başlayınca Amerika yakışın, hemen silâha sarılmak, harp gemilerini Avrupaya göndermek, en iyi tayaralarını müttefikler emrine terk etmek ve harbe serian müdahale etmektedir.»

Bu gazete şöyle devam ediyor:

«Eğer Norveçte Alman zaferi kat'i bir şekil alırsa, Ruzvelt hemen harbe karar vermek üzere kongreyi toplamalıdır.»

HARP, UMUMİ BİR ŞEKİL ALMIŞTIR.

Vaşington, 5 (Ö.R) — Askerî mahfellerde Avrupa harbi hakkında ileri sürülen mütalaaalar şöyledir:

«Son Norveç hareketi, artık 939 - 940 harbinin bir cihan harbi halinde ele alınmasını icap ettirmiştir. Bu harp genişlemiştir ve yakın günlerde pek muhtemeldir ki bir misli daha genişleyecektir.

Norveçte kalmak ve hareketin bu cephesinde daha çok çalışmak imkânlarına malik olmak İngiltere için elzemdir. Eğer Almanya Norveçte tamamen yerleşirse büyük bir askerî tefevvüke malik olması emri vakidir. Bu takdirde başta İsveç olmak üzere daha üç müstakil memleketin mukadderatı ciddi surette tehlikeye düşer.

Asıl mühimmi, Norveçten çıkarsa bizzat İngilterenin dalmı Alman iz'acıları altında kalabileceğidir. Bu tehlike İngilterenin hayatını, mukadderatını alâkadar eylemektedir.»

Vaşington, 5 (Ö.R) — Amerika ordusu, şimdiye kadar görülmemiş en büyük askerî manevralara başlamıştır. Bu manevralar Luisyanada ve Teksas eyaletinde yapılmaktadır. Büyük askerî kuvvetlerin iştirak ettiği manevralar 25 Mayıs tarihine kadar devam edecek ve son zamanlarda imal edilen

— SONU 4 ÜNCÜ SAHİFEDE —

SON DAKİKA

Garpte büyük bir taaruz hazırlanıyor

Brüksel, 5 (Ö.R) — Belga Ajansı, Alman erkânıharbiyesinin Garp cephesinde büyük bir taaruz hazırladığını haber vermektedir. Bu taaruzun tarihi, mayısın ikinci haftası sonlarına rastlamaktadır.

Norveç Muvaffakiyetsizliği

Harbin mukadderatı üzerinde müessir olacak değildir.. Fakat..

HAKKİ OCAKOĞLU

Müttefik kuvvetlerin Trondhaym ve Namsos'tan çekilmeleri Almanyanın cenubi Norveçte muvaffakiyetinin bir ifadesini teşkil etmemiştir. İngiliz başvekil Çemberlayn bu hakikati Avam Kamarasında gizlemeğe lüzum görmeksizin bütün tafsilatıyla izah etmiş bulunuyor. Almanların kazandıkları bu askerî zafer harbin mukadderatı üzerinde müessir olabilir mi?

Meselenin dikkate sayan olan noktası burasıdır. Hemen ilâve edelim ki muharip devletlerin ana kuvvetleri harp talimleri denemek imkân ve fırsatını ele geçirmedikçe hiç bir hâdise harbin mukadderatı üzerinde tesirli olmak kıymetini taşıyamaz.. Mevzii zaferler, aldatıcı nümayişlerle propagandaya hizmet etmekten başka hiç bir fayda veremez. Bunun en yakın tecrübesini 1914 te yapmış bulunuyoruz. Almanya umumî harp esnasında Belçikayı çiğnemiş, Yugoslavyayı işgal etmiş, Romanyayı ezmiş, Sovyet ve Fransız topraklarına girmişti. Fakat zafer İngiltere ve Fransa'nın oldu..

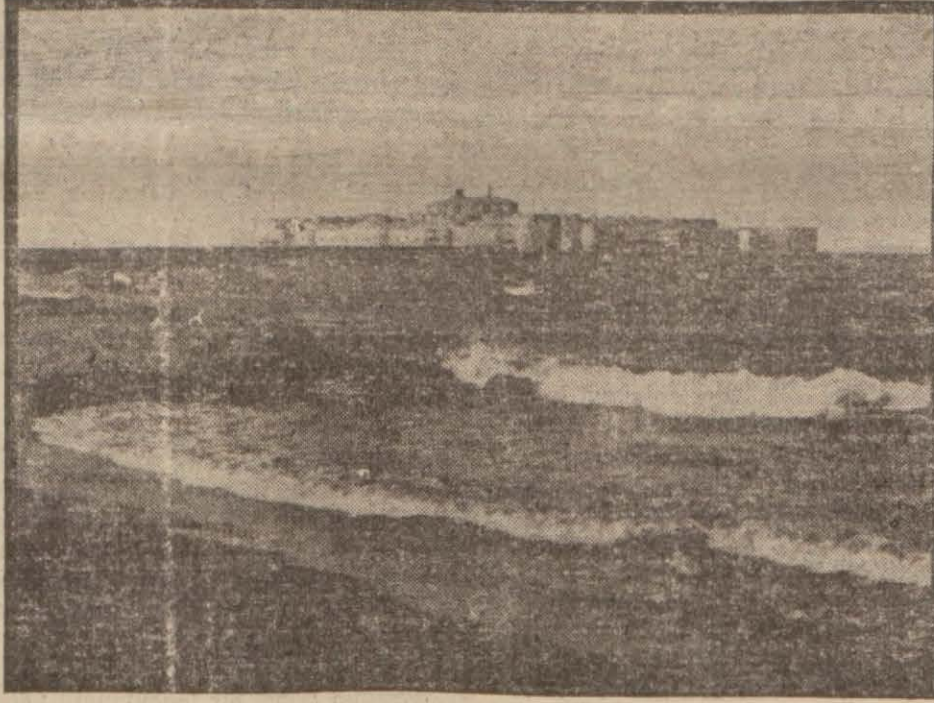
Bugün de Almanya Polonyayı, Danimarkayı, Norveç'i çiğnemiş bulunuyor.. Fakat bu mevzii muvaffakiyetler kendisine tahayyül ettiği zaferi kılandırmak manasına gelemez. Şu halde denebilir ki Almanya Norveç seferini niçin açmıştır?

Daha Norveç harbinin ilk günlerinde

— SONU 2 İNCİ SAHİFEDE —

Altınordu mağlup, Altay berabere kaldı

Dün Ankarada yapılan maçlarda Altınordu Gençler Birliğine sıfıra karşı beş sayı ile mağlup olmuş, Altay ile Mühafizgücü 2 - 2 berabere kalmıştır..

Müttefik filonun tahassüt ettiği İskenderiyede Hatt istihkâmı

Harbi Balkanlardan uzaklaştırmak için

İngiliz sefirleri Bulgaristanda çalışıyor

Sofya, 5 (Ö.R) — İngilterenin Ankara sefirinin Sofyaya yaptığı ziyaret siyasî mahfillerde tefsir ediliyor. Ankara sefiri Mr. Huggens Sofyada İngilterenin Sofya sefaretinin misafiri bulunmakla beraber ziyareti hususî bir mahiyet taşımamaktadır. Sefir, İngilterenin Balkanlarda tesisine muvaffak olduğu blokun biraz daha takviyesiyle alâkadar olarak bu seyahati ihtiyar etmiştir..

İçinde bulunduğumuz hafta zarfında, İngiltere, Balkanlara çok yaklaşıyor.

tehlikenin önünü almak için takdire şayan bir diplomatik faaliyet gösteriyor.

İngiliz sefirleri Majeste Kral Boris ziyâsetle nezdinde bir müddet alkonulmuşlardır. Görüşmeler hakkında hiç bir haber sızmamıştır.

Bulgar siyasî mahfilleri, Bulgaristanın Balkanlar sulh ailesi içinde müsbet bir rol oynamak arzusunun her zamankinden daha kuvvetli olduğunu ileri sürüyorlar.

İkinci Lisenin dünkü atletizm bayramı

Dünkü Spor bayramına iştirak eden İkinci Lise gençlerinden bir kısmı

Norveçte kat'î harp başladı

“Narvik,, te büyük bir deniz harbi oluyor, dün bir Alman tahtelbahiri daha batırıldı

Almanların bir kısmı Şarka doğru çekiliyor, bir kısmı da muhasara edildi

Londra, 5 (Ö.R) — Royter bildiriyor:

Alman kuvvetleri Narvikin şarkında adım adım geri çekiliyorlar. Liman gayet tenhadır. Düşman sahil boyunda toplanmaktadır.

SON DAKİKA: Narvik boyunda büyük bir deniz harbi başlamıştır. Narvik civarındaki Alman kuvvetlerini müttefik ordular sarmıştır.

Londra, 5 (Ö.R) — Royter muhabirinden:

Narvik, karadan ve denizden şiddetli bir bombardmana tutulmuştur. Müttefik kuvvetler burada yeni bir zafer daha kazanmışlardır. Bir Alman denizaltısı batırılmıştır.

KAT'İ HARP BAŞLADI

Stokholm, 5 (Ö.R) — Stokholmdeki askerî makamlar Norveçte kat'î harbin bugün başladığı fikrindedirler. Bugün Narvik mntakasında büyük bir faaliyet nazarı celbetmiştir.

Öğleden evvel Alman ve müttefik kataları arasında karşılıklı topçu ateşi teati edilmiş ve müttefiklerin bir piyade taaruzu bunu takip etmiştir.

Norveç başkumandanlığı, şimaldeki karargâhında yerleşmiş bulunuyor.

Cenupta irtibatı kesilen Norveç kıtalarına müttefikler yardıma koşmuş ve Alman hatları arasında büyük bir gedik açılmıştır.

ALMANLARIN BİR İŞGALİ

Berlin, 5 (Ö.R) — Öğleden sonra Alman kıtalarının Rarosu işgal ettikleri bildirilmiştir.

Stokholm, 5 (Ö.R) — Rarosun Alman kıtaları tarafından işgal edildiğini haber veren bir İsveçli gazeteci bunu telefonla gazetesine bildirmiş, fakat ikinci defa işgal tafsilatını verirken Alman tayaraları şehri bombardmana başladığından muhabere imkânı kalmamıştır.

Alman tayaraları bugün şehri iki defa bombardman etmişler ve harabeye çevirmişlerdir.

Stokholm, 5 (Ö.R) — Oslo civarındaki kasaba ve köylerde Alman tayaralarının ika eyledikleri hasarat çok büyüktür.

Stokholm, 5 (A.A) — Müttefikler Norveçte bazı yerleri tahliye ettikten sonra Almanların vakit kaybetmedikleri ve Norveç kıtalarını kusatıkları haber veriliyor. Norveç askerleri

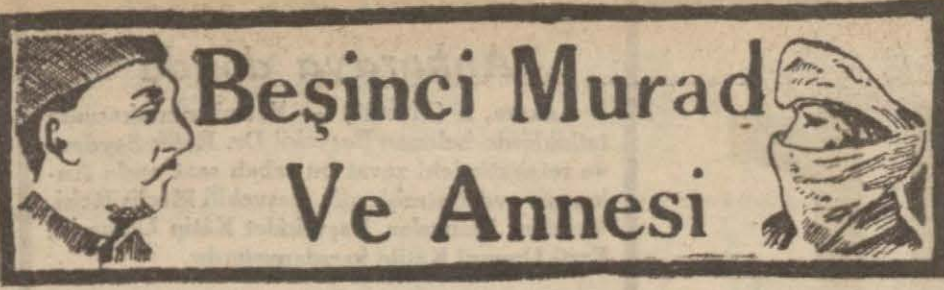
İlk ihraç hareketinde Narvikte cereyan eden kanlı harpten bir sahne

teslim oluyorlar.

ALMAN PROPAGANDASI VE HAKİKAT

Londra, 5 (Ö.R) — Son harekât esnasında Britanya donanmasının pek ağır ziyata uğradığını Alman propagandası

— SONU 3 ÜNCÜ SAHİFEDE —

Beşinci Murad Ve Annesi

Tefrika : 62 YAZAN: Şahin Akduman

Veliahd arabadan inerek kendisini karşılayan sadrazama doğru ilerledi

Bütün İstanbul ahalisi o dakikada henüz yataklarından kalkmamış idiler.

Sokaklarda ahaliden hiç bir kimse dolasmamasına rağmen, bütün köşe başları askerî devriyeler tarafından tutulmuş bulunmaktaydı. Bu vaziyet, arabanın penceresinden etrafını seyreden Murat efendinin nazarı dikkatini celbederek Seraskere dedi ki:

— Paşa hazretleri.. Sokaklarda bir çok devriyelerin bulunduğu görüyorum.. Acaba bunlar tarafından verilen emir üzerine mi bu vakit, böyle ayakta bulunuyorlar?..

Serasker — Evet efendimiz..

İcap eden bütün ihtiyat tedbirlerini aldık.. Sade Beşiktaşa değil, bu dakikada İstanbulun bütün sokaklarında devriye kolları gezdirilmektedir..

Bu sözleri söyleyen Seraskerin o dakikada büyük bir sevinç içinde bulunduğu vaziyetinden anlaşıl-makta idi..

Hüseyin Avni nasıl sevinmesin?.. Senelerdenberi peşinde koştuğu muradına nihayet kavuşmuş bulunuyordu..

Ona bir çok ağır muamelelerde bulunan, sevgili saraylının ölümüne sebep olan Hünkârın öc almak dakikası nihayet, işte gelmiş çatmıştı..

Bu saatte Sultan Azizi sarayında, sımsıkı bir ağ içinde tutulmuş muvaffak olan Hüseyin Avni, aynı zamanda Veliahdı avucunun içine almış, onu da Serasker kapısına doğru sürükleyip götürüyordu.. Şimdi Seraskerin maksadı tamamen hasıl olmuş demektir..

Hünkâr bundan sonra ne kadar çabalasa, etrafını saran ağlardan artık kendisini kurtaramıyacaktı..

Kuvvetli, genç atlar tarafından kaldırılmaları üzerinden uçar gibi sürüklenip götürülürken arabada, Murat efendi ile dizdize oturan Serasker bütün bunları düşünerek o dakikada keyfinden kabına sığamıyordu..

Arabanın son derecede bir sür'atle ilerlemesine rağmen onun yine yavaş yürüdüğü zehabına kapılan Serasker bu sırada pencereden başını çıkardı.. Ve arabacıya:

— Daha çabuk.. Daha hızlı sür-meli, diye seslendi..

O saatte vükelâ ile yüksek rütbeli devlet adamlarından ve ülemeden mürekkep büyük bir kalabalık Serasker kapısında toplanmış, veliahdin gelmesini beklemekte idiler..

Bu kalabalığın içinde sadrazam Rüştü paşa ve Mitat paşa ile Şeyhislâm Hayrullah efendi dahi bulunuyordu..

Her üçünün yüzünde de sabırsızlık, telâş ve endişe manaları beliriyordu..

Onlardaki bu üzüntü, Seraskerin

arabası gelip te, içinde yanında Hüseyin Avni olduğu halde Murat efendinin bulunduğu görüldükleri dakikaya kadar devam etti..

Veliahdin gelmesi sadrazama, bu ise vakıf olan diğer nazırların haftalarındanberi devam eden korkularını artık tamamilen gidermişti..

Murat efendinin görünmesi her-kesin yüzünü güldürdü..

Rüştü paşa ihtiyarlığına rağmen kolları adamlarla Murat efendiyi istikbal etti..

Veliahd arabadan inerek kendisini karşılayan sadrazama doğru ilerledi..

Ve kısa bir musafahayı müteakip henüz bir arada yürüdüler..

Biraz istirahat edildikten sonra nazırlar, ülema ve büyük memurlar Babı Seraskerideki büyük salonda toplanıldı. Topkapı sarayında, hazinede saklı olan tahtın getirilmesi-ne vakit bulunamadığı için salonda süslü bir koltuk hazırlanmıştı..

Hal fetvası fetva emini tarafından okunduktan sonra Murat efendi salona gelip ihzar edilen koltuğa geçti.. Oturdu..

Murat efendiye ilk önce Şerif Abdülmuttalip biat etmişti. Ondan sonra da orada mevcut olan vükelâ, ülema vesair rical birer birer gelip bu dakikada (Beşinci sultan Murat) namını almış olan yeni padişahı selâmladılar..

Bunun akabinde de her taraftan atılan topraklar artık Sultan Aziz devrinin kapandı, Osmanlı tarihinde yeni bir saltanatın başladığı İstanbul ahalisine ilan edilmisti..

O gün İstanbulda çıkan gazete-lerin ilk sahifesi Beşinci Muradın culûsundan bahseden satırlarla dolurmuş bulunuyordu.

Bu gazeteler arasında, bilhassa «Basiret» gazetesi o gün pek süslü bir şekilde intişar etmişti.. İlk sahifesi yıldızlarla süslenmiş veyazların en başına da:

Müjde tahtı devlete çıktı Murad milletin sekinde bir beyit parçası konulmuştu.. Fakat bu padişah değişme hâdisesi de, artık baştan başa infisah etmiş olan Osmanlı imparatorluğunu, ona mukadder olan inkıraz tehlikesinden kurtarmadı..

Beşinci Muradın saltanatı ancak 93 gün sürdü..

93 gün sonra sultan Muradın saltanatı nihayet bularak ikinci Abdülhamit tahta çıktı.. Ve bu suretle Osmanlı tarihinde (İstibdat devri) diye anılan en karanlık, en meş'um bir safha başlamış oldu..

Beşinci Muradın culûsuna tarih düşüren şair onun halini bu sefer de şu beyitle ifade etmiştir:

Doksan üçte doksan üç gün padişah asır olup

Göçtü matemhaneye Sultan Murat na Murat

— B İ T T İ —

Dünkü maçların neticesi

Altınordu mağlûp oldu, Altay berabere kaldı

Ankara, 5 (Hususi) — Milli küme maçlarına bu sabah saat 10 da, havanın yağmurlu olmasına rağmen 5000 küsur seyirci önünde devam edildi.

İlk maç Gençler Birliği - Altınordu, ikinci maç ta Muhaftızgücü ile Altay arasında yapıldı.

ALTINORDU - GENÇLER BİRLİĞİ

Oyuna başlar başlamaz Gençler Birliği hâkimiyeti tesis ederek Altınordu kalesini tazyike başladı ve sekizinci dakikada ilk golü yapmaya muvaffak oldu. Gençlerin bu tazyiki 25 inci dakikaya kadar devam etti. Bundan sonra Altınordulular baskından kurtulup hücumla geçmişlerse de gol çıkarmaya muvaffak olamadılar ve birinci devre Gençler Birliğinin 0 - 1 galibiyetiyle neticelendi.

İkinci haftayında ise Gençler Birliği yine hâkimiyeti ele almışlardır. Sıra ile beşinci dakikada ikinci, on beşinci dakikada üçüncü, kırkıncı dakikada dördüncü ve 42 inci dakikada beşinci gol-leri atarak maçı 0 - 5 kazanmışlardır.

Yeni ele almış ve bu hâkimiyeti 15 inci dakikaya kadar devam ettirmişler.. On dördüncü dakikada Altay lehine verilen penaltıyı Saim gole tahvil etmiştir. Bundan sonra oyun mütevazî bir vaziyette her iki tarafın da aklarıyla cereyan etmekte iken otuzuncu dakikada Muhaftızgücü lehine bir penaltı olmuş, bu penaltı da Fethimin ayagıyla gole tahvil edilerek 1 - 1 berabere olmuşlardır. Bu sayıdan sonra oyun daha ziyade seri ve sert cereyan etmişse de birinci devre berabere bitmiştir.

İkinci devre Muhaftızgücünün seri ve birbirini takip eden aklarıyla başla-mış ve bu aklardan istifade ederek Muhaftızlar sekizinci dakikada ikinci gollerini de yapmaya muvaffak olmuşlardır. Bu golden sonra Altaylılar açıl-mış ve yeniden hâkimiyet tesisine muvaffak olmuşlardır. Bu vaziyet devrenin otuz altıncı dakikasına kadar devam et-miş, aynı dakikada Vehap bir kafa vur-uşuyla Altayın ikinci golünü yaparak takımını mağlûbiyetten kurtarmıştır..

lehine yeni bir penaltı vermiştir. Fakat Muhaftızgücüler penaltıyı atamamışlar-dır. Devre sonuna kadar her iki tara-fa takımını galibiyete sevkedecek sayı-lardır. Nazmi bu seferinde, deniz

ŞEHİR HABERLERİ

19 Mayıs bayramı
hazırlıkları
ilerliyor

Spor provaları bu hafta Alsancakta yapılacaktır..

Beden Terbiyesi öğretmenlerinin büyük bir ihtimamla çalıştıkları 19 Mayıs spor ve gençlik bayramı hazırlıklarına devam edilmektedir. Gayet az vakit kaldığı için bu hafta spor bayramı provalarına başlanacaktır. Provaların Alsancak stadında yapılması tensip edilmiştir.

İTALYANLAR Pamuğa mukabil Dolar verecekler..

Gelen malûmata göre İtalyada, Türkiye - İtalya ticaretinin inkişafı için yapılan müzakereler müsbet netice vermiştir. Bazı mühim esaslar üzerinde mutabakat hâsıl olduğundan İtalyanlar satın alacakları pamukların bedelini dolar ödemek suretiyle tediye edeceklerdir.

MISIRI GİDEN MUHTELİT TAKIM

Galatasaray - Fenerbahçe muhteli-tinin Mısırda yapacağı maçlar büyük bir alaka uyandırmıştır. Eksik bir kadro ile giden futbolcularımızın muvaffak olma-larını temenni ederiz.

Mahkemelerde

Yalan yere yemin etmenin cezası

Mahkemede yalan yere yemin etmekten suçlu Devlet Demiryollarında tene-keci Bekir Arslan altı ay hapse, üç ay ämme hizmetlerinden mahrumiyetine mahkûm edilmiş, sabıkası olmadığından bu cezaları tecil edilmiştir.

BORNOVADA TUTULAN HIRSIZ

Bornovada müteaddit hırsızlıklar yapan ve evvelki gece yarısı bir bakkal dükkanının kilidini maymuncukla açıp içeriden para, tütün, vesaire çalan meş-hur hırsız Ahmet oğlu Hüseyin, dün meşhut suçlar mahkemesince tevkil edilmiştir.

TEPECİKTEKİ Hâdise kahramanları

Tepecikte oturan Sıtkı ve arkadaşları Şevki fazlası sarhoş olarak gece yarısı aynı semtte oturan Bn. Hasibe adında genç bir kadının evine girmek ve ken-disini zorla kaçırmaya teşebbüs etmek istedikleri iddiası ve Bn. Hasibenin şikâyeti üzerine yakalanmışlar, meşhut suçlar mahkemesine sevk edilmişlerdir.

Dün bunların sorgusu yapılarak tev-kiflerine karar verilmiştir.

Memleket haberleri

SAMSUNDA Dünkü Konferans

Samsun, 5 (Hususi) — Ankara fakül-tesi doçentlerinden Danyal Ediz, bugün burada, zelzelenin sebepleri ve neticele-ri hakkında bir konferans vermiştir.

MANİSALI Gençlerin seyahati

Manisa, 5 (Hususi) — Halkevimiz gençleri, Belkis piyesini temsil etmek üzere Turgutlu'ya gitmişlerdir. Oradan Salihliye geçeceklerdir.

GÜMÜŞŞANEDE YENİ BİR BİNA

Gümüşşane, 5 (Hususi) — Emniyet müdürlüğü binasının temel atma mera-sımı bugün yapılmıştır.

Yeni neşriyat

KÜLTÜR MECMUASI

Kültür mecmuasının (94) üncü sayısı zengin münderecatla intişar etmiştir. İzmirin biricik edebî, terbiyevî ve içti-mai mecmuası size bu nüshasında zevkle okuyacağınız yazılar hazırlamıştır. İrfan Hazarın Nortları, Ali Kemal Ka-radayının terakki hakkında bir tetkiki, İsmet Kültürün köy enstitüsü hakkın-da güzel bir makalesi, çocuklarda cinsi tezahürler, Amiral Brydın hayatı, Sok-rat nasıl konuşurdu tetkiki, gece bekçi-si portresi ve diğer yazılar sizi zevkle sürükleyecektir.

YENİ İNSANLIK

Bu adla intişara başhayan Estetik, Ah-lâk ve tabiat mecmuasının üçüncü sa-yısı da çıktı. Bu sayıda Hilmi Ziya'nın hayatı ile Halide Edibin, Ahmet Ham-dinin, Cemil Senanın ve daha bir çok tanınmış inzamları yazı, tetkik ve makaleleri mevcuttur.

KIZILAY MECMUASI

Kızılay cemiyeti umumî merkezi ta-rafından çıkarılan Kızılay mecmuasının bu sayısından cemiyetin faaliyetleri hak-kındaki yazılarla gaz mevzuu hakkındaki güzel çalışmalar ve makaleleri bu-lacaksınız.

Teknik tedrisat şûrası

Agustosta toplanacak şûrada mühim mevzular münakaşa edilecektir

Şehrimizdeki alâkadarlara gelen ma-lûmata göre bu yaz mevsiminde Anka-rada teknik tedrisat şûrası toplanacaktır. Şûra toplantılarında şehrimizdeki erkek ve kız sanat okullarından bir çok kimseler hazır bulunacaktır.

Şûrannın üzerinde ehemmiyetle tevak-kuf edeceği mevzular şunlardır :

- 1 — Teknik tedrisatın bugünkü du-rumu..
- 2 — Enebi mütehasşıs tarafından hazırlanan raporlar tetkik ve neticeleri tesbit edilmek suretiyle karar ittihazi..
- 3 — Akşam sanat okulları bahsi..
- 4 — Orta okullarda atelye işleri..
- 5 — Mesleki tedrisat, öğretmeni ye-tiştirmek üzere tedbirler.. (Bilhassa ye-niden açılacak kız enstitileri ile sanat okulları ve akşam okullarının ihtiyacı göz önünde tutulmaktadır..)
- 6 — Kesim işleri, yeni şekilleri..

Maarif şûrasından sonra teknik ted-risat şûrasının toplanması şüphe edile-mez ki memleketimizde yeni ve büyük bir hamle ve hâdisedir. Şûra agustos ayında toplanacaktır.

Altıncı resim sergisi ve Ege ressamları

Yazan: Natik Korkmaz

Ege Resamları altıncı resim sergisi, Ege resamları altıncı resim sergisi, münevver kalabalık bir kitle önünde sayın Valimiz Bay Elem Aykut'un şe-ref veren vücutlarıyla Ege halkına açıl-mıştır.

Ege ressamları altıncı resim sergisi; topyekûn olarak kuvvetli hazırlanmış bir san'at eseridir. Sergide genç, yaşlı ve orta yaşlı imzaların hepsi eserlerin-de muvaffak olmuşlardır.

İmzaların mümeyyiz vasıfları, kayı-tsız ve şartsız bir samimiyetin ahenk-lî ifadesidir.

Egeli san'atkarlarımız, altıncı resim sergisi ile, san'atin bir realite olduğunu, san'atin tabiatı tamamladığını ve san'ate gayenin hayat ile sıkı irtirakini bize açıkça bir kere daha anlatmış bulun-uyorlar. Bu itibarla her eser büyük bir kıymet ve büyük bir manadır.

İmzalarından.. (Rıza Lotar); eserlerin-de cidden çok muvaffak olmuş ve eser-lerine san'at kudretinin heyecanlarını perçinlemişler. (Atanurlu) (Hamdi) (Natur sureti) hakikaten iftihara de-ğer eserlerdir. Renklerdeki tatlılık, armoni, ve heyeti umumiye göze gö-rünen fırça hâkimiyeti şüphesiz ki, Ri-zanın san'at sevgisiyle, güzelliği daha çok mükemmelleştirerek eserler meydana getirmek için yaptığı bir cehdin emni-zecidir.

Hülâsa edersek Rıza teşhire lâyık eserlerle gören, hisseden ve yaratan bir artisttir.

Sergide baş döndürücü bir tenvir ya-pan genç imzalarından muallim (Vecihi Nedim Tunç) hemen bütün eserlerinde, şahsiyetini, prensibini ve resimdeki te-rakî kültürünü ve kimseye benzeme-diğini bize bu sene de büyük bir mik-yasta muvaffak olarak isbat etmiştir.

(Vecihi Nedim Tuncun) panotistleri, göyüzimle koorizmin imtizacile meyda-na gelen ve şimdiye kadar Türkiye re-sim sergilerinde göze görünmeyen çok kıymetli ve çok san'atkârane eserlerdir. Çizgilerin manalı ve ahenkli mafsaliye-tinden istifade edilecek, çizgilerin felse-fesini yapan ressam Tunç, eserlerinin her birinde ayrı bir hareket, ayrı bir mana ve ayrı bir ifade ile güzelliği bir kat daha mükemmelleştirerek bir gaye yapmıştır.

O bütün yanıtlarında, hayal ile ha-kikati intizac ettirerek tabiatı tam ve doğru olarak taklit etmiştir.

(Vecihi Nedim Tuncun); teşhir etti-ği eserlerde hayat ve şanep kuvvetle hâkimdir. Ve bu hâkimiyette Tunçtaki şahsiyetle bir hedefdir.

Öz söylessek, onun eserlerini anla-mak ve hususiyetlerini incelemek an-cak bu işin künhüne vukufu temin edi-lebilecek en büyük bir müşkildir.

Ve Tunc san'at hareketlerini günü-gününe takip eden heyecanlı idealist bir genç san'atkârdır.

Orta yaşlı imzaların sergide siklet merkezini teşkil eden Nazmi Çekli otuz yıldanberi bu işlerini bütün bir feraga-te rağmen benimsemiş ve boya kokula-rı içinde iki yarıömürünü aşmış kudretli bir fırçadır.

Nazminin bütün eserleri renklerin şaheserleridir. Ve her eseri ayrı bir kıymet ve ayrı bir güzelliştir.

Renklerde tatlılık, eserlerindeki umu-mî birlik, perspektif ahenği şüphesiz Nazminin, Nazmi oluşuna en bariz de-ğilleridir. Nazmi bu seferinde, deniz

atkar olmak haysiyetile o kendi gözü-ne hitam etmiştir. Bu sebepten dolayı-dır ki Nazminin eserleri kendi çalış-ma sistemile ve kendi şahsiyetinin isticila-le bir şöhet olmuştur.

Hakikaten tevazüü seven san'atkâr bu şöhetin içinde daha çok mütevazî olgun bir şahsiyet haline inkılâp etmiş-dir.

Nazmi hakkında ne söylenirse azdır. Sergideki eserleri onu daha çok Nazmi yapmıştır.

Ve Nazmi tabiatın en sadık bir müşa-hididir.

Kendine hasıl bir hususiyeti ile ser-gilerde deniz ressamı unvanını alan İl-hami Dalman, hususiyetini şahsiyet ha-line getiren bir artisttir.

Norveç Muvaffaki-yetsizliği

Harbin mukadderatı üzerinde müessir olacak değildir.. Fakat..

— BAŞTARAFI İNCİ SAHİFEDE —

bu saldırışın manası kat'iyetle tebarüz ettirilmisti.

Müttefiklerin ablokeyi şiddetlendirmiş kararları Almanyayı Norveç demirlerin-den mahrum edecekti. Nazi şellerini en-diseye düşüren bu vaziyet onları der-hal Norveç demir madenlerini ele ge-çirmek kararını aldırmağa sevkleydi.

Fakat demir madenleri Norveçin şî-malinde bulunuyor.

Demir bölgesinde Norveçliler ve müt-tefikler ile Almanlar arasında harp de-vam eılıyor. Belki de cennupan çekil-mek mecburiyetinde kalan kıtalar bu cepheye sevk edilerek burası takviye edilecektir. Her halde müttefikler de-mir madenlerinden düşmanların istifa-delerini men edecek tedbirleri almak-asla tereddüt göstermeyeceklerdir.

Nitekim Çemberlayn, Norveç cennub-nun müttefik kuvvetlerin geri alndığını bildirirken Norveçteki harpten feragat edilmiş değil, hattâ bu harbin ikinci sa-fa bile alınmamış bulunduğunu sarahat-le beyan etmiştir.

Binaenaleyh Norveç muvaffakiyeti demir zafiri olmak mahiyetini henüz ik-tisap eylemiş bulunmuyor.

Elde edilen en müsbet netice Norveç cennubunda ele geçirilen üslerle İngilt-reye ve şimal dñzinde bulunan mütte-fik gemilerine daha kolay ve daha ya-kın mesafelerden havadan saldırma-ğın imkânlarının ele geçirilmiş bulunma-sıdır. Buna karşı da elbette müttefikler hava üstünlüğünü temin yoluyla muka-bele etmek çarelerini arıyacaklardır.

Norveçte müttefiklerin kat'i muvaf-fakiyet elde etmeleri muhakkak ki çok daha iyi olabildi. Fakat maalesef bita-raf memleketlerin daha Finlandiya har-binden beri korkak ve çekingen bir va-ziyet takımları, bitaraflik mefhumun kendilerini koruyacağı zehabına ka-pılmaları, İskandinavda öneceen alm-ması gereken tedbirlerin tahakkuk etti-rilmesine imkân ve fırsat vermedi.

Bilâkis Almanların aylarca düşün-rek, taşınarak, hazırlanarak yaptıkları muvaffakiyetli baskın kendilerine yukarıda söyledikimiz gibi mevzî bir zafere temin eyledi.

Bu netice bitüin bitaraf memleketle-re ve bitaraflıkla harpten korunmak haya-line kapılmış devletler için kâfi bir ders teşkil etmektedir. Zamanında ve yerin-de alınması, geç kalmış tedbirlerin sonradan fayda vermediği veya çok geç fayda verdiği inkâr kabul etmeyen bir hakikattir. Norveç seferinin hakiki ma-nasıyle mütalâasını bugünden yapma-ğın pek de mümkün değildir. Çünkü bu vaziyet ancak hâdiselerin inkişafına bağlı bulunmaktadı.

Bugün biz Norveç hâdiselerini yalnız demir, İngiltereye yakın üslerin ele ge-çirilmesi bakımından mütalâa ede-biliyoruz.

Acaba Almanlar bu seferi müttefik-lerin nazarını buraya çekmek, onları bu bölgeye büyük kuvvetler sevkine me-cbur ederek oyalamak, hakiki ve nihai maksatlarını başka bir noktadan yap-makları hücumları ele geçirmek için aç-mış olamazlar mı?

İngiltere basiretkârane bir hareketle bu tuzağa düşmemek için Norveçten kurtalarını geri çekmiş olamaz mı?

Müttefiklerin büyük deniz kuvvete-rini müstacelen Akdenize sevkleye-bilmesi bu muntakalarda daha ciddi tehlike-lerin belirdiğinin en bariz alâmetidir.

Buna ilâveten Almanyamın Hollanda ve Belçika hudutlarında ve Balkanlarda geniş hazırlıklarda bulunması, yukarıdaki istihlâk için çok baklı gösterecek hareketler sayılmağa müsaittir.

Önümüzdeki aylar içinde çok mühim ve çok geniş hareketla sahîl olacağına muhakkaktır. Bu hareketin inkişaf tar-zı bugün cereyan eden hâdiselerin ma-nasına da izah fırsat verecektir.

Almanya kabul eylemek lâzımdır ki askerlik bakımından cidden çok büyük bir kuvvete sahiptir. Lâkin uzun süre-cek bir harbe tahammül kudretinden mahrumdur. Bunun içindir ki muhtelik istikametlerde yeni saldırılar yapma-k ve kıstan evvel daha müsbet neticele-re istihlâle çalışmak mecburiyetindedir.

İngiliz milletini tanyanlar ve İngili-z milletini bilenece mecbur değildir ki tarihini bilenece mecbur değildir ki İngiltere hissi ve mevzii muvaffakiyet-lere değli, neticelerle kıymet vermektedir. Binaenaleyh Norveçin cennubunda müttefiklerin çekilmelerini, neticeye mü-essir bir hâdisle olarak mütalâa eyle-mek lâzım gelmez. Harbin mukadderatı daha başka ufuklarda tayin edile-cektir.

Bununla beraber sebepleri ne olursa olsun ortada bir muvaffakiyetsizlik var-dır. Bunun akisleri Alman milletinin maneviyetini takviye edecek ve Alman-yadan korkan milletlerin endişesini art-tıracaktır.

Müttefikler bu vaziyeti de önlemek için buna tekabül edecek bir hareket ve bir muvaffakiyet yaratmak mecbu-riyetindedirler.

HAKKI OCAKOĞLU

Bu suretle san'at sergisi, san'at kültürü Egede de köklenecek ve meyvelli bir ağaç olacaktır.

TELGRAF HABERLERİ

Loid Corç şiddetle hücum ediyor

“Hükümeti derhal değiştirmeli, ehil ve basiretli olanları getirmeli,, diyor

Londra, 5 (Ö.R.) — Loid Corç yazdığı bir makalede hükümetin icraatına ve harbin sevk ve idaresine şiddetle hücum etmiştir.

Loid Corç makalesinde ezcümle diyor ki: «Norveç Fiyekosu başımıza, akla gelmedik üzüntüler çıkaracaktır. Norveç sahillerine mayın dökmekten evvel Norveç asker ihracında Almanlara tekdüm edecektik. Norveç gönderdiğimiz sefer kuvvetinin efradı alâcelele toplanmış kimselerden ibaretti. Bütün bunlar salâhiyetsiz insanlar tarafından yapılan işlerdir.

Hükümetin başında bulunanlar yalnız salâhiyetsiz değil, aynı zamanda sersem insanlardır. Bunları değiştirmeli, yerlerini salâhiyetli, basiretli adamlarla doldurmalıdır. Parlamen-

tonun hemen müdahale ederek idareyi ele alması lazımdır. Eğer Parlamento bunu yapmazsa hıyaneti vataniye ile muhakeme edilmelidir.

İNGİLİZLER VAZİFELERİNİ YAPACAKLARDIR

Londra, 5 (Ö.R.) — İşçi partisi reisi Attley dün akşam radyoda verdiği bir nutukta, İngiliz milletinin vazifelerini layiğiyle yapacağından emin bulunduğunu söylemiş ve İngiliz işçilerini daha bazı fedakârlıklar iktihamına davet etmiş, insan ve malzeme bakımından İngiliz milletinin henüz zengin olduğunu ilâve etmiştir.

İşçi partisi reisi Salı günü hükümetten izahat isteyeceğini söylemiştir.

Norveçte kat'î harp başladı

“Narvik,, te büyük bir deniz harbi oluyor, dün bir Alman tahtelbahiri daha batırıldı

— BAŞTARAFLI 1 İNCİ SAHİFEDE —

işae etmekle meşguldür. Göya Norveç harbinin başlangıcından beri 23 Britanya tahtelbahiri Almanlar tarafından batırılmış imiş!

Hakikatte İngilizler üç tahtelbahir kaybetmişlerdir. Deyli Telgraf gazetesinin askeri muharriri bu sene İngiliz donanmasına ithlak edecek olanlardan mada halen İngiltere'nin 22 zirhlisi mevcut olduğunu yazıyor. Almanyanın ise dört zirhlisi vardır. Bunlardan ikisi ağır surette hasara uğratılmıştır ve hiç olmazsa beş, altı ay hizmete giremezler.

Ayrıca yakında mütefiklerin 12 kruvazörleri hizmete girecektir.

Almanların 40 - 60 destroyer torpidolarına mukabil mütefiklerin 137 adet bu tipte gemisi mevcuttur.

Mütefiklerin 7 adet tayyare gemisine mukabil Almanların hiç bir tayyare gemileri yoktur. Almanların halen bir donanmanın mevcudiyetinden bahsedişleri, kendi halklarını kandırma ve avutmak içindir.

ALMANLAR MÜTEMADİYEN ASKER GÖNDERİYOR

Amsterdam, 5 (A.A.) — Götterburgdan alman bir telgrafta bildirildiğine göre Almanlar vapurlar ve tayyarelerle muntazam bir surette Norveç asker sevkine devam etmektedirler.

İsveçin küçük Stromstad limanı açığında her gün yüklü gileplerin simale doğru gittiklerini ve bir müddet sonra ağırlıktan boş olarak cenuba döndüklerini görmek mümkündür. Mayısın birinci günü 14 vapurdan mürekkep bir kafilé görülmüştü.

İsveçte ihtiyatlar silâh altına alındı

İsveç, Almanyanın taleplerini reddedecek

Stokholm, 5 (Ö.R.) — İsveç millî müdafaa konseyinin toplandığı haber verilmektedir.

İsveç millî müdafaa nezareti, bir kısmı ihtiyatları silâh altına davet etmeye karar vermiştir. Hükümetin bu enerjik kararı Londrada ve Pariste gayet iyi karşılanmıştır.

Stokholm, 5 (Ö.R.) — İsveç mahafilî, Almanların İsveçten bazı taleplerde bu-

Almanların bir İngiliz dritnotunu batırdıkları yalan

Londra, 5 (A.A.) — Salâhiyetler mahfilî Alman tayyarelerinin Güen Eli-zabet tipindeki ve 31 bin ton hacmindeki üç zirhliden birini bombardıman etmiş ve batmış olduklarına dair olan haberleri hayal mahsulü addetmekte ve bu iddialar hakkında mütalaalar yürütmekten içtinap etmektedir.

Yunanistanda mah-rukat istimali tahdit edildi

Atina, 5 (A.A.) — Negrolunan bir emirname ile sulp veya mayı halinde ki mahrukatta ve bunların bilhassa evlerdeki banyo vesaire hususi ihtiyatlar ile istimalinde tahdidat ihdas edilmiştir.

Almanya'daki Norveç menfaatlerinin himayesi...

Stokholm, 5 (A.A.) — Norveç hükümetinin talebi üzerine İsveç hükümeti Almanya'daki Norveç menfaatlerinin himayesini deruhte etmiştir.

Ereğli Havzası

Kömürleri Satış Birliğinden:

3780 numaralı kanuna müsteniden 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden

“Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliği...”

Birlikten kömür almak isteyen müşteriklerin 15 Mayıs 1940 tarihine kadar İstanbul'da Tophanede İskele caddesinde 28 numarada ve 15 Mayıs 940 tarihinden itibaren de doğrudan doğruya Zonguldakta SATIŞ BİRLİĞİ merkezine müracaat etmeleri lazımdır.

KÖMÜR SATIŞ ŞERAHİ :

1 — Kömür alıcısının kömür bedelini peşinen ödemeleri şarttır.
2 — Kömürler havzada F.O.B. olarak teslim edilecektir.
Telgraf adresi: ZONGULDAK - SATIKÖMÜR - Telefon: 145 Zonguldak

Geceleri Tuna-dan vapur geçmesi yasak

Berlin, 5 (Ö.R.) — D. N. B. ajansı, görülen lüzum üzerine, sabotaj hareketlerine mani olunmak üzere geceleri Tuna'da her türlü gemilerin seyrü seferleri menedilmiştir.

Uzak Şark için İngiliz - Japon görüşmeleri

Tokyo, 5 (A.A.) — Japon hariciye nazırı muavini Tani, Büyük Britanya elçisi ile iki saat süren bir mülakat yapmıştır. Domei ajansına göre Tiençin meselesi üzerinde, bilhassa Tiençin'de işçilerin ve emniyetin muhafazası ile imtiyazlı noktalar ve para nakli meseleleri üzerinde mutabakat husulüne çalışılmaktadır.

İngilterenin yeni bir men kararı

Londra, 5 (A.A.) — İstihbarat nezareti bugünden itibaren Fransa hariç olmak üzere ecebî memleketlerine içinde gazete, kitap, ol yazısı, fotoğraf, posta pulu ve her nevi gıda maddeleri bulunan paketlerin gönderilmesi men edildiğini bildirmektedir.

YUNANİSTANDA Yeni bir demiryolu

Atina, 5 (Ö.R.) — Atina Ajansı bildiriyor :

Yunan kralı majeste Jorj, Merina demiryolunun açılma merasiminde hazır bulunmak üzere Atinadan ayrılmış, Makedonyaya gitmiştir.

Kral ayrılmadan evvel başvekil general Metaksas kabul etmiştir.

NORVEÇİN Mısra bir tebliği...

Kahire, 5 (A.A.) — Kahiredeki Norveç general konsolosu hariciye nezaretine bir nota tevdi ederek, Kral Haakon tarafından Mısırda kendisine verilen vazifeyi teyit etmiştir.

Mumaleyle vazifesine devam edeceğini ve yalnız hükümdarın tanyacağı, meşru bir hükümetin memuriyetinde bir değişiklik yapabileceğini beyan etmiştir.

Konsolos Mısır hükümetinden, Norveç istilâ edenler tarafından yapılacak hiç bir tebliği tanımamasını talep etmiştir.

Muğlada bir köy de-likanlısı öldürüldü

Muğla (Husuf) — Bayır köyünde feci bir cinayet olmuştur. 18 yaşlarında Ali Gölge, kaybolan ötekünü ve otunu ararken, en küçükleri 14 ve en büyükleri 17 yaşında olan Murat oğlu Sadık, Yusuf oğlu Hamdi, Ömer oğlu Ömer ile Ali Rıza oğlu Tahire rast gelmiş, aralarında kavgaya çıkmıştır. Bunlar Ali Gölgeyi bıçakla otuz yerinden yaralayıp öldürmüşlerdir. Hepsisi tevkif edilmiştir.

Frenginin ilâcı bulundu

5 Günde kat'î şekilde tedavi mümkün oluyor

«Newyork» tan bildiriliyor :

Frengi hastalığının bir daha nüksetmemek şartıyla beş gün içinde tamamiyle tedavisi imkânı hâsıl olmuştur.

Tibbin bu yüksek muvaffakiyetini Newyork şifhîye komiseri Dr. John L. Rice, frengi hastalığıyla mücadele eden 200 mütehassıs doktor ve matbuat mümessili huzurunda ilân etmiştir.

Dr. Rice'in verdiği izahata göre frengiye karşı yapılan mücadelede muvaffakiyeti temin eden ilâc Arsenoxidir... Bu ilâc hastanın kol damarına batırılan bir sırunga iğnesi vasıtasıyla her üç saniyede iki damla olmak şartıyla her sabah saat 8 den gecen 10 ilâ 12 sine kadar beş gün mütemadiyen akıtılmak tadır. Bu beş gün içinde hastanın kan damarına giren şifa mayilinin mikdarı 12 litredir. Bu mayide eritilmiş bir iki yüz miligram arsenoxide, 600 gram dextrose bulunmaktadır. 1200 miligramlık arsenoxide içindeki safi arsenik mikdarı 360 miligram). Arsenoxide mahallü (Mapharsen) ismi altında imal edilmektedir.

Frengiyi bu usul ile tedavi etmek Newyork şifhîye daireleriyle Kolombiya üniversitesi tıp fakültesi ve Newyorkta Mount Sinai hastanesinin 7 seneden beri devam eden tecrübe ve tesriki mesaisi sayesinde elde edilmiş ve şimdiye kadar Mount Sinai hastanesinde 376 frengili üzerinde tatbik edilen bu tedavi beş günde tamam şifa temin etmiştir.

Arsenoxide ile frengiyi tedavi etmek usulü 1910 senelerine doğru Almanya'da Dr. Paul Ehrlich tarafından tecrübe edilmiş de, o vakit bu ilâcın kolay ve ucuz imal edilemesi mümkün olmadığından, Dr. Ehrlich bu mahallüden sarfı nazır ederek salvarsan ve neosalvarsan tekerleriyle tedavi usulünü kabul et-

ti. Frengiye karşı kazanılan bu kat'î galibinin esas noktası hastanın kan cereyanını beş gün mütemadiyen arsenoxide damlalarıyla darbelemektedir. Doktor Charginin bu teknik için kullandığı tabir «Speed shock» «sürat darbesi»dir.

Beş gün içinde hastanın kan damarlarında toplanan arsenik miktarı vasatî insanın vücudunda malik olduğu kan miktarının 3 milyonda bir nisbetine çıkar ve ancak o zaman spirochetes denilen frengi mikropları mahvolur.

Dr. Rice tarafından verilen izahata göre, şimdi elde edilen bu beş günlük frengi tedavisi daha tekâmül etmiş bir technique yardımı meydana getirinceye kadar ancak frengi hastanelerinde tat-

SON HABER

Istanbulda bir fâcia

Düğün evinde bomba patladı, 6 kişi öldü, 15 kişi yaralandı

Istanbul, 5 (Husuf) — Sabaha karşı Kartalın Kurna köyünde büyük bir fâcia olmuş, düğün evinde infilâk eden bir bomba 6 kişinin ölümüne, 11 kişinin hafif ve 4 kişinin ağır yaralanmasına sebep olmuştur.

Hâdisa hakkında yapılan tahkikat bu akşam geç vakit neticelenmiştir. Tahkikata göre Kurna köyünde İlyas namında bir çiftçinin düğünü yapıyordu. Hem bütün köy halkı düğünün yapıldığı samanlıkta toplanmış, eğlendikleri sırada infilâk eden bir bomba fâciaya sebebiyet vermiştir.

Bomba 9 yaşlarında Sabahattin is-

minde bir çocuğun elinde infilâk etmiş, çocuğun elleri ve ayakları uçmuş bir halde bulunmuştur. 18 yaşında bir kadında 8 - 18 yaş arasında beş çocuk ölmüştür. Bombanın eskiden beri samanlıkta kaldığı ve Sabahattin oynarken patladığı zannedilmektedir. Verilen malûmata göre iki sene evvel de aynı samanlıkta metruk bir bomba daha bulunmuş ve jandarma kumandanlığına teslim edilmiştir.

Fâciaya kurban gidenler İsmail oğlu Mevlüt, 10 yaşında Hasan oğlu Sabahattin, 8 yaşında Sami oğlu Seyfi, 18 yaşında Bayram oğlu Emin ve 18 yaşında İsmail kızı Hayriyedir.

Almanya'da demir azlığı

Sovyetler Almanlara pek az şey verebiliyor

Bir kısım demir yollarını bile söktüler

Stokholm, 5 (Ö.R.) — Almanya'da demir bühranı bütün şiddetiyle kendini göstermeye başlamıştır. Demir ve envaından meydana getirilen tarihi kıymetli hâiz âbidelerle, fabrikalardaki demirler ve demir aksamları sökülmüştür. Hatta Almanya dahilinde bir kısım demiryolları da (tali dercede ehemmiyeti hâiz olanlar) sökülmüştür.

Slovakya'daki demiryolları da sökülecek yerlerine eski raylar konulmaktadır.

RUSYANIN VEREBİLECEĞİ AZ.

Londra, 5 (Ö.R.) — Economist yazıyor :

«Sovyet - Alman ticaretinden büyük ümitlere düşen Almanya, ablaka bağlayıcı beri çokça yanıldığını görmüştür. Sovyetler birliğinin memu ihracatı, Almanyanın tabii ithalatının yüzde yirmisine bile tekabül etmediğinden, Sovyetler bütün yetiştirdiklerini Almanya'ya verseler bile, Almanya yine darlık çekecektir.

Almanya'da makine sanayii harp bağışından beri ölmüştür. Leipzig sergisinde hazır bulunan ecebî mübayaâ heyetleri Almanya'da mühimmattan başka pek cüz'î malzemenin mevcudiyetine şahid olmuşlardır. Aynı zamanda Almanyanın elinde döviz de yoktur...

Norveç erkânı

Istişarede bulunmak üzere Londraya gittiler

Londra, 5 (Ö.R.) — Norveç Hariciye Nazırı B. Koht ve Norveç Millî Müdafaa Nazırı, Britanya hükümetiyle istişarelerde bulunmak üzere bugün Londraya vasıl olmuşlardır. İki nazıra Norveçin Londra ve Paris Sefirlerinin refikaları da refakat etmekte idi.

İki Nazır Londrada iki hükümet mü-

messilleri tarafından istikbal edilmişlerdir.

Öğleden sonra saat 16 da iki memleket mümessilleri arasında müzakerelere başlanmıştır. Bu müzakerelerin Norveç harekâtı hakkında ceryan ettiği söylenmektedir. Bu hususta mütemmim tafsilât yoktur.

Papa sulh için dua etti ve şiddetle alkışlandı

Roma, 5 (Ö.R.) — Bu sabah Roma'da yapılan dini ayinde Papa da hazır bulunmuştur. Papa sulh ve insanlık için duada bulunmuş ve irat ettiği hitabede ezcümle şöyle demiştir :

« Geçirdiğimiz harp kasırgası, in-

sanlığın kalbine sokulan gayet insafsız bir bıcağıdır. Bu kasırga asil milletleri harabeye çeviriyor. İtalyan halkının sulh yolunda yürümesini niyaz ederim...

Papa, Kilişden çıkarken toplanan halk tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

Yugoslavya - Sovyetler arasındaki müzakere

Moskova, 5 (A.A.) — D. N. B. Bildiriyor :

Yugoslavya iktisat heyetiyle Sovyetler Birliği hükümet adamları arasında Moskoda cereyan eden müzakerelere devam olunuyor. Bu müzakereler sonunda bir ticaret ve klering anlaşması yapılacaktır.

Romanya kimseye petrol vermiyecek

Sofya, 5 (Ö.R.) — Bükreşten Telefonla bildiriliyor :

Romanya Kralının riyasetinde toplanan kabine Konseyi bazı mühim ve Romanya için çok hayati mevzularda müzakere etmiştir.

Alman bir habere göre Romanya hükümeti kendi petrol ihtiyaçlarını ve stoklarını tamamlamak üzere 26 gün müddetle Romanyadan petrol ihracatını men edecektir. Romanya, stoklarını tamamlıyacağı müddet içinde hiç bir memlekete petro ihracatı yapılmıyacaktır.

Ereğli kömürleri işletmesi Kömür Satış Şubesi'nden:

Ereğli kömürleri işletmesi kömür satış şubesinin bilûmum mevcudat taahhüdât ve matlûbatı bütün hukuk ve vecaibiyle 3780 numaralı kanuna müsteniden 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararı hükmüne göre teşkil edilen

“Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliği” ne

Devredilmiş olduğundan âlakadârların her türlü işleri için 15 Mayıs 1940 tarihinden itibaren merkez ZONGULDAKTA bulunacak olan adı geçen satış birliğine müracaat etmeleri.

Garp cephesinde harp

Almanlar nisbeten büyük bir taarruzda bulundular, şiddetli karşılanarak zayıf verip çekildiler

Paris, 5 (Ö.R) — Havas Ajansı bildiriyor: Almanlar mutadın daha büyük bir taarruzla garp cephesindeki havanın çetnesini değiştirmek hususunda bir denemede bulunmuşlardır. Bu taarruz, bir buçuk kilometrelik bir cephe üzerinde yapılmıştır. 300 kişilik bir Alman kuvveti, Fransızlar tarafından işgal edilen bir mevkie taarruz etmişler, topçu ateşi altında ağır zayıf vermişlerdir. Bu zayıf yüzünden, taarruz tecrübesine kalkışanlar gayet intizamsız surette ric'at etmişlerdir.

Taarruz saat bir buçukta yapılmıştır. Sabahın saat dördüne doğru Fransızların yaptıkları istikşaf ne ölü ve ne de yaralı bulunmamıştır. Yalnız silâhlar ve kanlara bürünen üniformalar nazarı dikkati celbediyordu. Alman keşif tayyareleri de dün gece Fransa üzerinde ve şimal denizinde faaliyet göstermişlerdir.

Paris, 5 (A.A) — 5 Mayıs sabah tebliği: Garp cephesinde keşif kolları faaliyeti olmuştur.

Müttefik harp şûrası toplanıyor

Harbin yeni sirayet sahaları tetkik edilecek ve kararlar alınacak

LONDRA, 5 (Ö.R) — Bilâ istisna bütün dünya gazeteleri Norveç harbinin aldığı son şekli tahlille meşguldürler. Akıbeti merak uyandıran bu harpte Almanyanın bazı avantajlar temin ettiği göz önünde tutulursa, müttefiklerin ihtiyar edebilecekleri vaziyet gittikçe daha ehemmiyetli bir hal alıyor demektir. İngiliz gazetelerinin bu sabahki nüshalarında ileri sürdükleri mütalâalar şöyledir: «Büyük Britanya ve Fransa, askerî bakımdan gittikçe düşündürücü bir şekil alan Norveç harbini, kendileri için bir prestij meselesi yapmışlardır. Her ne bahasına olursa olsun, Norveç topraklarını terkederek bu cesur milleti yalnız bırakmak çok kötü bir nümune teşkil edecektir. Bu itibarla müttefikler Norveçteki mücadeleden çekilmek fikrini bir an için bile hatırlarına getirmiş değillerdir.»

«Mr. Çemberlayın işaret eylediği gibi Norveç toprakları, tâli bir harp sahası olarak kalmıyacaktır.»

MÜTTEFİK HARP ŞURASI TOPLANİYOR...

LONDRA, 5 (Ö.R) — İsveç Telgraf Ajansı, son yirmi dört saat içinde İngiliz ve Fransız büyük erkânharbiyeleri arasında daimî bir faaliyetin mevcudiyetine işaret ederek müttefik harp şurasının bir kaç gün içinde fevkalâde bir içtima akdedeceğini kaydetmektedir. Filhakika müttefik harp şurası yeni giren hafta içinde toplanacaktır. Şura-

General Gamlen son Harp Şurası toplantısından ayrılırken

nın alacağı kararlar, müzakere edeceği mevzular hakkında malûmat mevcut olmamakla beraber, aşağı yukarı şöyle tahminlerde bulunmak mümkündür: 1 — Norveç harbi, 2 — Garp cephesinde vaziyet, 3 — Akdeniz meselesi, 4 — Harbin yeni ve muhtemel sirayet muntakaları, 5 — İsveçin, Hollandanın, Belçikanın vaziyetleri, 6 — Harp hakkında umumî görüşmeler...

Amerika harbe girmeğe hazır!

Ruzvelt sulhtan ümidini kesti, icabında demokrasilere yardım edecek

— BAŞTARAFI 1 İNCİ SAHİFEDE —

son sistem silâhlar, bu suretle tecrübe edilmiş bulunacaktır.

AMERİKA, İTALYAYA İNANMIYOR

Vaşington, 5 (A.A) — Matbuat mümessillerine beyanatta bulunan Sumner Vels, Avrupa harbinin yakında başka muntakalara da yayılmak istidadını gösterip göstermiyeceğini soran bir gazeteye bu husustaki fikrini söylemekten imtina etmiştir.

Sabah alınan telgrafların, vaziyeti dükkünden daha başka bir şekilde gösterip göstermediği suali karşısında kalan Sumner Vels cevap vermekte tereddüt etmiş, fakat vaziyetin pek kararsız olduğunu ilâve etmiştir.

Mussolini tarafından Philipe verildiği iddia edilen teminattan sonra serdedilen mütalaa, Amerika hükümetinin Mus-

solininin sulhçuyane tarzı hareketine inanmaktan uzak olduğuna dair elde edilen ilk resmi delildir.

BİR VAPUR İTALYAYA GÖNDERİLMEDİ

Nevyork, 5 (A.A) — İtalyaya gidecek olan Amerikan bandıralı Vaşington vapurunun hareketi tehir edilmiştir. Vapurda mühim bazı evrak bulunduğu söylenmektedir. Vapurun kaptanı Narry Mann seyahati esnasında muhasemat başladığı takdirde tatbik edilmek üzere bazı gizli talimat aldığı söylenmiştir.

Nevyork, 5 (A.A) — Vaşington vapuru Vaşingtondan gelen kumpanya memurlarının çok mühim olduklarını söyledikleri üç posta çantasının gemiye yükletilmesinin temini için İtalyaya hareketini tehir etmiştir.

Gemide 74 dü Amerikalı olmak üzere, 227 yolcu vardı.

“Dombas”ın bombardımanı esnasında Amerika ateşemiliteri de öldü

Vaşington, 5 (Ö.R) — Hariciye nazırı Mr. Cordell Hull gazetecilere beyanatında şöyle demiştir:

« — Amerikanın Stokholmdaki ateşemiliteri 21 nisan tarihinde askerî harekâtı takip için Norveçin Dombas muntakasına davet edilmiş ve bu davate icabet eylemişti. Dombasın bombardımanı esnasında orada hazır bulunmakta olan askerî mümessilimiz atılan bombalar altında can vermiştir.

Ataşemiz Captain Robert Regret, vazifesinin kurbanı olduğu için yerine yenisi tayin olunacaktır...»

Bombardımanda ölen Amerika ataşesi ROBERT REGRET

İtalyan ordusu takviye ediliyor

— BAŞTARAFI 1 İNCİ SAHİFEDE —

vaz geçeceklerdir. Roma, İtalyanın nazırında ne ise Tiran da odur, Habeşistanın en adız sansız yeri de...»

İTALYAN ORDUSU TAKVİYE EDİLİYOR...

Roma, 5 (Ö.R) — Kabul edilen bir kanunla İtalyan ordusunun takviyesi için harbiye nezareti emrine 80 milyonluk yeni bir kredi daha verilmiştir. Bu paranın yarısı, içinde bulunduğumuz sene içinde sarfedilecek, diğer yarısı da 941 - 942 senesinde sarfedilecektir.

Romanya ve Yugoslavyadaki tedbirler

Bükreş, 5 (Ö.R) — Romanya hükümetinin aldığı tedbirler arasında enebî tabiiyetindeki kimselerin hudut haricine çıkarılmalarına devam edilmektedir. Ancak Romanyada kafile halinde çalışan İngilizlerin ve Almanların Romanyayı terke davet edilecekleri haberleri doğru değildir.

ALMANLAR YUGOSLAVYAYA SOKULMIYOR...

Belgrad, 5 (Ö.R) — Geçenlerde Belgradı ziyaret eden Alman turizm nazırı, Alman turistlerinin yaz mevsimini Dahmacyada geçirmeleri için müsaade istemiştir. Yugoslavya hükümeti, bu seveye mahsus olmak üzere hususî müsaadeleri ilga ettiğini bildirmiştir.

İkinci Lisenin atletizm bayramı dün Alsancak stadyomunda yapıldı ve çok parlak oldu

İkinci Lisenin hazırladığı senelik atletizm bayramı dün Alsancak stadyomunda büyük bir seyirci kitlesi önünde yapılmış ve çok parlak olmuştur. Bayramda korgeneral Rasim Aktoğu ve vali de hazır bulunmuşur.

Hineahıncı dolan stadyomda müsabaka başladığı saat adım atacak yer kalmamıştı.

Tören programı vechile saat tam 15 te başladı. Askerî bandomun iştirakiyle yapılan geçit resmi çok beğenildi. Önde açık mavi takım, arkada koyu maviler, daha arkada tunçlaşan vücutlarıyla geçen jimnastikçiler çok alkışlanıyordu. Büyüklüklerinin önünden çelik adımlarla geçen bu seçkin delikanlılar, bu gürbüz yüğütlü istikbalimizin emniyeti için bir garantî parolası oluyordular.

Beyaz çizgilerle ayrılan pistte geçit resmi yapıldıktan sonra sahanın ortasına doğru muntazam kollar halinde, kelebekler gibi dağılarak muntazam mesafelerle açıldılar. Bandomun iştirakiyle istiklâl marşı söylenirken stad, sanki ayağa kalkıyor, ortalığı derin bir saygı sü-kûtu kaplıyordu.

Gözlerde yalnız iman ve irade ateşi parlıyordu. Gençler bir ağızdan gür sesleriyle istiklâl ve okul marşlarını çok güzel söylediler.

Bandomun gür ve keskin sesi kesilince, ortalıkta tek bir ihtizaz vardı. Bu da sahanın muhtelif yerlerinde çınlanan hoparlörler idi. Bir ses, Spike-rin sesi dikkat!...

Bayramı Lise yar direktörü M. Öz güzel bir hitabe ile açmış ve alkışlanmıştır, diyordu...

Müsabakalara 110 mánialı koşu ile başlanmıştır. Süha bu mesafeyi 17 saniyede kosmak suretiyle birinci olmuştur.

Bundan sonra 800 metre, 100 metre, cirit, disk, 400 metre, 100 X 4, tek adım, 200, 1500 metre, sırıkla yüksek atlama, yüksek atlama, gülle müsabakaları yapılmıştır.

400 metreyi Naci Günay, Diski Hâmit Önyayak, 200 metreyi Durmuş Aytal, tek adımı Raif Demirağ, sırıkla irtifai Özdemir Benler, yüksek atlamayı Süha Aksoy kazanmıştır. 4 X 100 bayrak yarışını açık mavi takım kazanmıştır.

Neticede koyu mavi takım 72 puan kazanarak birinci olmuştur.

İzmirde ilk defa yapılan kasalarda jimnastik hareketleri büyük takdirle seyredilmiştir.

Bu güzel bayramı hazırlayanları ve gençlerimizi tebrik ederiz...

KIZ MUALLİM Mektebindeki bayram

Dün Karşıyakada Kız muallim mektebinde bu mektebin senelik spor bayramı yapılmış, büyük bir davetli kitlesi müsabakaları takip etmiştir.

Japon - Amerika harbinde işe yarıyacak yol

Nevyork, 5 (Ö.R) — D. N. B. Ajansı, Birleşik Amerikayı Alaskaya bağlayan yolun inşasının tâcil edildiğini bildiriyor. Japonya ile Amerika eğer harbe girişecek olurlarsa bu yolun büyük bir ehemmiyeti olacaktır.

Macarlar Slovaklara ihtarda bulunuyor

LONDRA, 5 (Ö.R) — Bu sabah Budapestten Amerikaya hitaben radyoda verilen siyasî bir hitabede Macarlar Slovaklara karşı şiddetli ihtarlarda bulunmuşlardır. Macarlar Slovakları tahrikler yapmakla itham etmişlerdir.

İTALYANLAR ALMANLARI YENDİ

Roma, 5 (Ö.R) — Bugün öğleden sonra 70 bin seyirci önünde İtalyan ve Alman milli takımları arasında yapılan futbol maçı İtalyanlar ikie karşı üç sayı ile kazanmışlardır.

İkinci Lise Yarıdirektörü M. Öz hitabesini irat ederken

Cihan Hatun

Abbasiler Devrinde Türklerin nüfuz ve kudretlerini gösteren büyük ve Tarihi Aşk romanı

Tefrika: 46 YAZAN: Curci Zeydan

— 32 —
TÜRK KUMANDANLAR
Aydoğdu kemali terbiye ile oturdu. Halifenin emrine bakıyordu. Mutasam: — Sahip! Ben ile Şeyhlâm Ermenistandaki mecusi hakkında aldığımız malûmata dair müzakereye bulunuyorduk, dedi.

Aydoğdu Halifenin bu sözlerden «Erdibil» de devlete karşı duran «Babek Harmin» yi murat ettiğini anladı. Babek Harminin devlete karşı kıyam ve isyan ettiğini, onun taraftarları ile islâm ordusu arasında cereyan eden vakayii, islâm ordusunun onu mağlûp edemediğini, devletçe büyük bir gâile teşkil etmekte olduğunu biliyordu. Dedi ki: — Bu adam yeni bir şey mi yaptı? — Şeyhlâm — Malûmun olduğu üzere Babek Harmin Ermenistanda Emirilmüminin efendimize karşı isyan etti. Şevketmeap efendimiz kâh Afşin ile ordusunu, kâh Boğa ile askerini ona saldırdı. Ermenistanla aramızdaki mesafe uzaktı. Muharebeler kâh lehimize, kâhaleyhimizde cereyan etti. Hâlâ herif orada mukavemet ediyor. Emirilmüminin efendimiz ise...

İbni Ebi Divad bunu söyliyerek Mutasamın yüzüne baktı. Halife onun sözünü keserek: — Sahip! sana daha evvel de söyledim. Bu (Afşin) e itimadım yoktur. Onun hizmetinden müstağni olmak için ne yapacağımı bilmiyorum. Sen onu kendi memleketinde, akraba ve aşireti arasında müşahede eyledin. Onu nasıl gördün?

— Bu adamın oralarda pek büyük bir satvet ve nüfuzu vardır. Ora halkı bu adamı büyük bir hükümdar sayarlar, ona Şehinsah, Melikimülûk derler. Bazıları ona ilâhların ilâhi diye hitap ederler. (Afşin) islâm olmadan evvel bu lâkaplar ile telkip olunuyordu. Islâm olduktan sonra bundan istinkâf etmeğe başladı. Bu adamı oralarda o kadar satvet ve nüfuz sahibi gördüm ki bir sözü ile binlerce adam koşup geliyor. Şevketmeap efendimiz bu adamı hizmetinden çıkarmak istiyor ise emir ve ferman efendimizindir. Emirilmüminin efendimiz kullunu onun yerine saldım arzu buyuruyorsa efendimizin hizmetinde kanımı, canımı feda etmekte bir lâhza tereddüt etmem. O adamın yapabileceği şeyleri yapabilirim diye iddia etmem. Fakat Şevketmeap efendimize sonsuz bir sadakat ve itaatim olduğunu temin edebilirim. Muzaferriyet Allahtandır. Kime isterse ona ihsan buyurur.

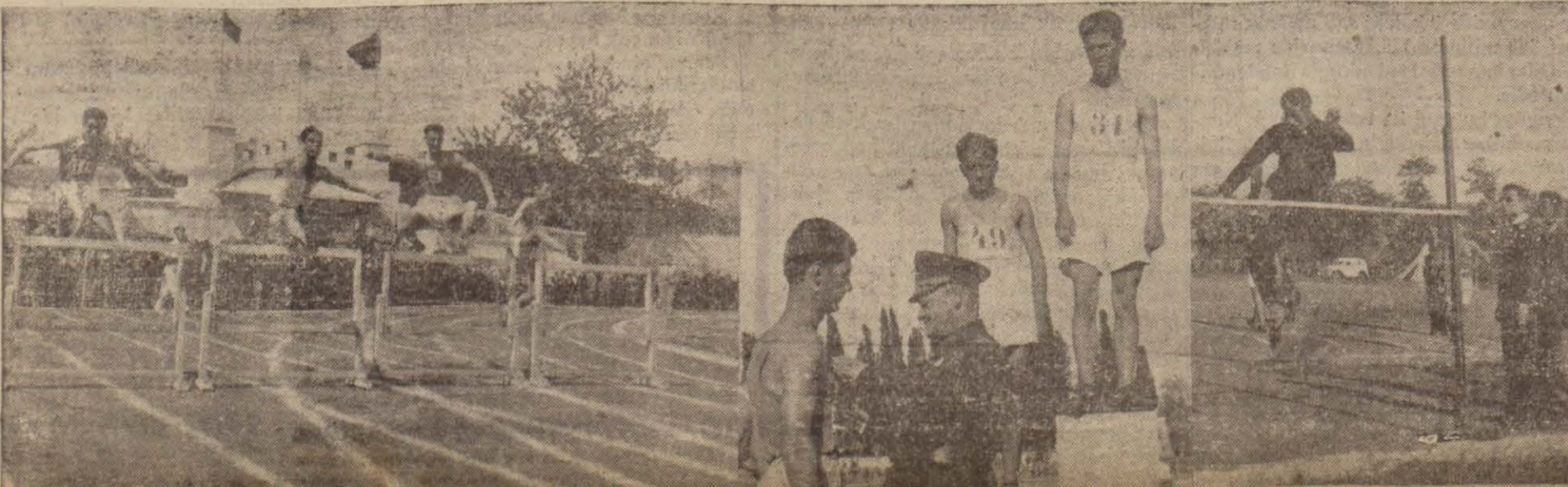
Şeyhlâm (Mutasam) a tevcihi hitap ederek dedi ki: — Sahip! devlete olan sadakat ve fedakârlığına tercüman olmak istiyor. Fakat böyle bir tebeddülün ne gibi neticeler hasıl edeceği kendisinden sorulsa bundan zuhuru melhuz olan tehlikeleri bilmezlikten gelmiyeceğini zannederim. Şu düşündüklerimiz hakkında (Afşin) in veya adamlarından birinin malûmat almasını caiz görmüyorum. Emirilmüminin efendimiz müsaade buyurursa belki sayanı istifade bir mütalâada

Halife — Düşündüğünü söyle, dedikten sonra (Aydoğdu) ya bakarak: — Şeyhlâm (Ahmet bin Ebi Divad) bizzce bütün vezirler, bütün müsteşarlara bedeldir. Bir kaç vezirimiz, bir çok havas adamlarımız vardır. Şeyhlâm Ahmede emniyet ve itimadım kadar onların hiç birine itimadım yoktur. Söyle bakalım Şeyhlâm efendi!

Şeyhlâm — Afşin kendi memleketinde bir hükümdardır. Bir çok adamları, bir çok askeri vardır. Emirilmüminin efendimizin hizmetini ancak para için kabul etmiştir. Bazılarının iddiasına nazaran bu adamın müslümanlara ancak öyle bir menfaat için hizmet etmekte olduğu ve kendi haline bırakılacak olur ise (Babek) e iltihak ve bize karşı harp etmekten geri durmayacağı anlaşılmaktadır. Bu adamın müslümanlığı doğru ise haddi zatında yeni bir şeydir. Ona sert bir muamele yaparsak bize karşı düşman kesilir. (Babek) ile birleşir. Emirilmüminin efendimize hafı olmanın esbaba binaen onların birleşmelerini tehlikeli görürüm. Fikrimce bu mevkide iltihak olunacak en doğru hatı hareket şudur: Bu adamın huldus ve sadakatinden emin gibi görünürsünüz. Kendisi ile adamlarını para ile satın alırsınız. Onları Ermenistanda devlete isyan eden o mütemerrid mecusiye musallat edersiniz. Ona galebe edersiniz ise devlet büyük bir gaileden kurtulmuş olur. Ondan sonra (Afşin) in hiyanet ve ihaneti Emirilmüminin efendimize tahakkuk eder ise onu cezaya çarpmak kolaylaşır. Çünkü yalnız kalmış bulunur. Bilâkis huldus ve sadakati anlaşılır ise Şevketmeap efendimiz onu bittabi mukâfatsız bırakmaz.

(Aydoğdu) bu sözleri dinler iken Şeyhlâmın akıl ve dirayette, hüsnü siyasetle söz söylediğini, kendisine kalsa bu derece durbane ve hakimane düşünemiyeceğini hissediyordu. Çünkü kendisi kılınç adamı idi. Rey ve tedbir adamı değildi. Kılınca, rey ve tedbir bir zatta içtimalı nadirattandır. Halife: — Şeyhlâm efendinin bizi bu Acemden veya Andhanlıdan fazla korkuttuğunu görüyorum. Ordumuzda bulunan büyük kumandanları unuttuyor. Bunların her biri ordusuyla, silâh ve mühimmatıyla devleti müdafaa için harekete müheyyardır.

Emirilmüminin efendimiz pek doğru söyliyordular. Maiyeti seniyelerinde Türk Eşnas, İlah, Boğa, Sima ve sair gibi büyük kumandanlar bulunuyor. Fakat bunlar avamdan yetişmiş adamlardır. (Afşin) in askere olan nüfuz ve tesiri gibi bunların hiç birinin nüfuz ve tesiri yoktur. Bütün mesmuatımız bu adamın kendi milleti arasında pek büyük bir mevkii olduğunu, yüz binlerce halkın onun bir sözü ile toplanabileceğini teyit ediyor. Kendisini gücündendirsek diğer kumandanları onun yerine tutamazlar. (Babek) in temerrid ve isyanı olmasa idi (Afşin) den hiç bir korkumuz olmazdı. Şevketmeap! siz cenkâver ve secaatkâr bir zatsınız. Allah tarafından Hilâfet ile tevîit buyrulmuş

İkinci Lise gençlerinin dünkü müsabakalarından muhtelif intibalar